

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Kasvun kikatusta leikin lumoissa

*Tarkastelukiikarissa toiminta-
kulttuurin kehittäminen ja sitä
ohjaavat periaatteet*

Osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

"Inklusiivisessa toimintakulttuurissa edistetään osallisuutta, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa kaikessa toiminnassa. Lasten, henkilöstön ja huoltajien aloitteita, näkemyksiä ja mielipiteitä arvostetaan. Osallisuutta vahvistaa lasten sensitiivinen kohtaaminen ja myönteinen kokemus kuulluksi ja nähdyksi tulemisesta. Myönteisellä ja kannustavalla vuorovaikutuksella tuetaan lapsen oman identiteetin ja itsetunnon kehitystä."

(Vasuperusteet 2018, 30)

Osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

- Lasten osallisuudessa tavoitteena on, että yhteinen toiminta kumpuaa lasten mielenkiinnon kohteista ja aloitteista
- Lapset osallistuvat suunnitteluun, päätöksentekoon sekä toiminnan toteutukseen ja dokumentointiin
- Pedagogisia tilanteita lasten kanssa tulee päivittäin vaikka kuinka paljon, kun vain opimme näkemään ne ja toimimaan toisin kuin ennen
- **Unelmien hoitopäivä**
- **Yöpukupäivä**
- **Leiri**
- **Uusien taitojen opettelu**
- **Yhteinen oppimisympäristön rakentaminen**
- **Vanhempien tuokiot**

Hyvinvointi, turvallisuus ja kestävä elämäntapa

”Varhaiskasvatuksessa arvostetaan terveellisiä, turvallisia ja liikunnallisia elämäntapoja. Varhaiskasvatuksen yhteisössä liikutaan monipuolisesti sisällä ja ulkona sekä vältetään pitkäkestoista istumista. Lasten hyvinvointia edistetään antamalla mahdollisuus päivän aikana rauhoittumiseen ja lepoon sekä tarjoamalla monipuolista, terveellistä ja riittävää ravintoa.

Lapsella on oikeus saada lohdutusta sitä tarvitessaan. Varhaiskasvatuksessa ei sallita kiusaamista, väkivaltaa eikä häirintää. Lasten kanssa opetellaan tunnistamaan ja ratkaisemaan ristiriitoja rakentavasti. Arjen valinnoilla ja toimilla ilmennetään vastuullista suhtautumista luontoon ja ympäristöön.”

(Vasuperusteet 2018, 31)

Hyvinvointi, turvallisuus ja kestävä elämäntapa

- Kiireetön, lämmin ja kannustava ilmapiiri on tärkeä osa perhepäivähoidon toimintakulttuuria
 - Siirtymätilanteita hyödynnetään pedagogisesti
 - On tärkeää olla aidosti läsnä ja tarttua hetkeen, jolloin lapsi on innokas oppimaan ja halukas tutkimaan ympäröivää maailmaa kanssasi
 - Kiireettömässä ilmapiirissä lapsi tulee huomioiduksi omana itsenään
 - Hassuttelulle ja huumorille on aina tilaa, ja se auttaa myös oppimaan
- **Ystävyyden puu**
 - **Onni-postilaatikko**
 - **Vaali naurua ja iloa!**
 - **Palomieslähtöjä ja vaatekasoja**

Leikkiin ja vuorovaikutukseen kannustava yhteisö

”Leikkiin kannustavassa toimintakulttuurissa tunnustetaan leikin merkitys lapsen hyvinvoinnille ja oppimiselle. Lapsilla ja henkilöstöllä on mahdollisuus kokea yhdessä tekemisen ja leikin iloa.

Yhteisössä kannustetaan kaikkia kekseliäisyyteen, mielikuvituksen käyttöön, omaan ilmaisuun ja luovuuteen. Leikki saa näkyä ja kuulua. Lasten leikkialoitteille, kokeiluille ja elämyksille annetaan tilaa, aikaa ja leikkirauhaa. Henkilöstö tukee lasten vertaissuhteiden syntymistä ja vaalii ystävyyssuhteita.”

(Vasuperusteet 2018, 30)

Leikkiin ja vuorovaikutukseen kannustava yhteisö

- Aikuisen heittäytyminen leikkiin luo ympäristön, jossa kaikki uskaltavat opetella uusia asioita sekä kokeilla rajoja turvallisessa ilmapiirissä
- Lapset osallistuvat leikin suunnitteluun ja toteutukseen
- Aikuisen tehtävänä on havainnoida lasten leikkiä ja tarvittaessa rikastaa sitä.

Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus

”Varhaiskasvatus on osa kulttuurisesti muuntuvaan ja monimuotoista yhteiskuntaa. Kulttuurinen moninaisuus nähdään voimavarana. Varhaiskasvatuksessa arvostetaan ja hyödynnetään suomalaista kulttuuriperintöä ja kansalliskieliä sekä yhteisön ja ympäristön kulttuurista, kielellistä ja katsomuksellista monimuotoisuutta. Erilaisista ajattelu- ja toimintatavoista keskustellaan rakentavasti ja luodaan myös uusia tapoja toimia yhdessä.

Kielitietoisessa varhaiskasvatuksessa tiedostetaan, että kielet ovat läsnä jatkuvasti ja kaikkialla. Henkilöstö ymmärtää kielen keskeisen merkityksen lasten kehityksessä ja oppimisessa, vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä sekä identiteettien rakentumisessa ja yhteiskuntaan kuulumisessa.”

(Vasuperusteet 2018, 31)

Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus

- Havainnoinnin avulla pystymme aikuisina huolehtimaan paremmin siitä, että toiminta palvelee jokaisen lapsen yksilöllisiä tarpeita
- Lapset osallistuvat tähän itse kuvaamalla, saduttaen, piirtäen, keskustellen

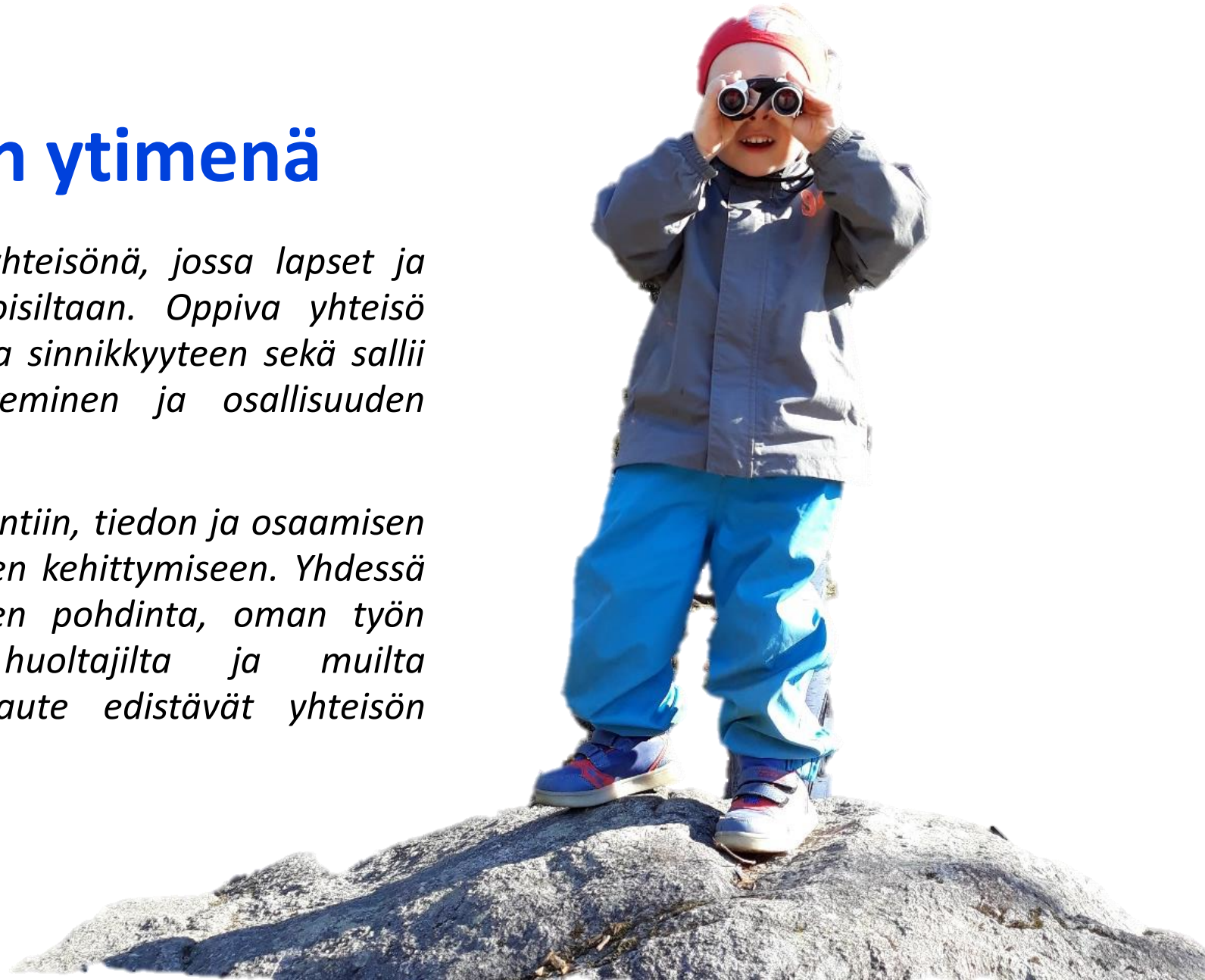

Oppiva yhteisö toimintakulttuurin ytimenä

”Varhaiskasvatuksessa toimitaan yhteisönä, jossa lapset ja henkilöstö oppivat yhdessä ja toisiltaan. Oppiva yhteisö rohkaisee kokeiluun, yrittämiseen ja sinnikkyYTEEN sekä sallii myös erehtymisen. Yhdessä tekeminen ja osallisuuden kokemukset vahvistavat yhteisöä.

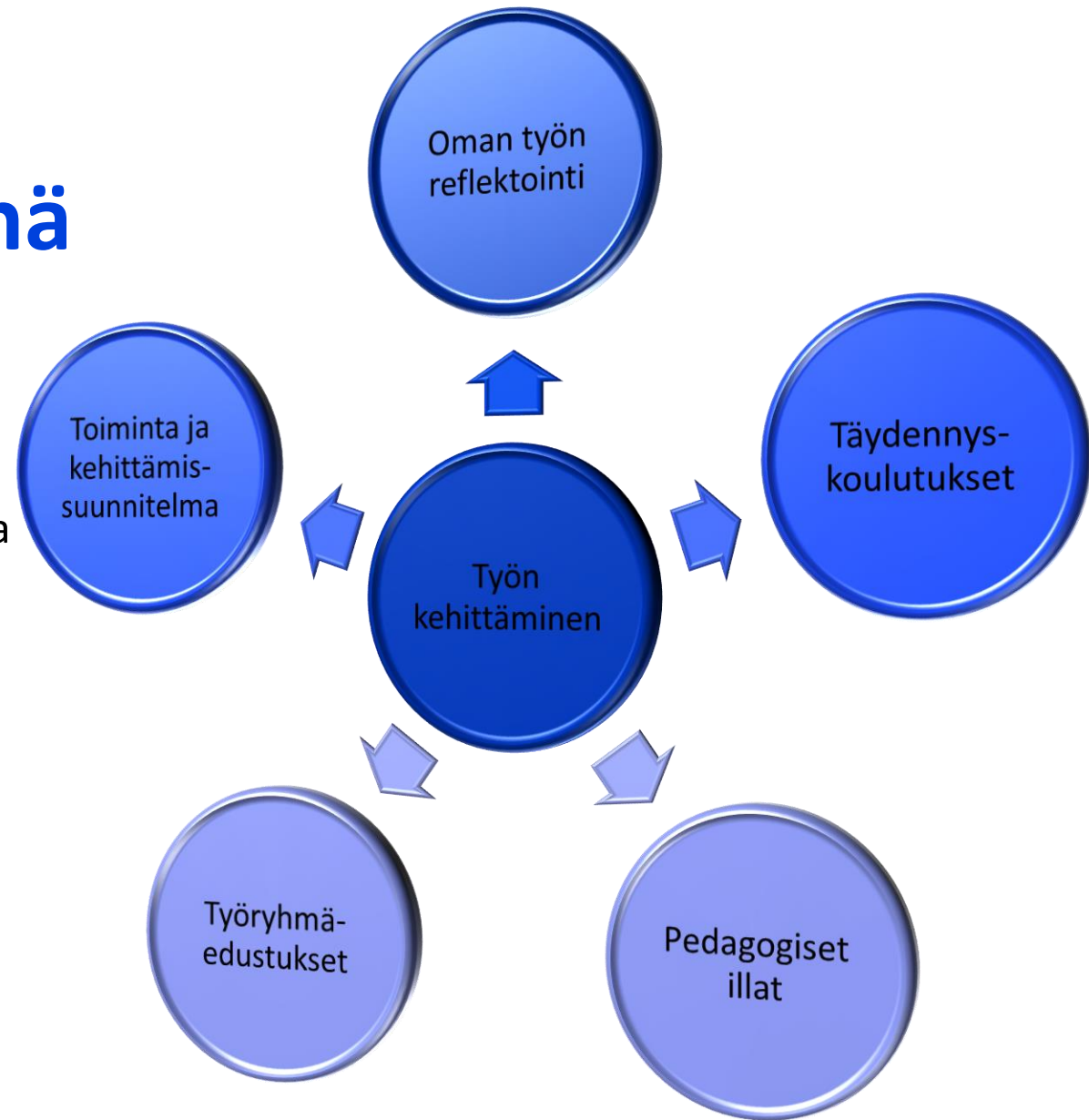
Henkilöstöä kannustetaan itsearviointiin, tiedon ja osaamisen jakamiseen ja samalla ammatilliseen kehittymiseen. Yhdessä sovittujen tavoitteiden ja tehtävien pohdinta, oman työn säännöllinen arviointi sekä huoltajilta ja muilta yhteistyökumppaneilta saatu palaute edistävät yhteisön oppimista.”

(Vasuperusteet 2018, 29)

Oppiva yhteisö toimintakulttuurin ytimenä

- Aktiivinen tiimityö tukee perhepäivähoitajan pedagogista työtä ja työhyvinvointia
- Kehittäminen tarkoittaa tiimityön kehittämistä, oman lapsiryhmän toiminnan kehittämistä, lasten ja huoltajien osallisuutta sekä erilaisia projekteja
- Oman toiminnan arviointi on oman työn kehittämisen kannalta tärkeää: Välillä arjen keskellä on hyvä pysähtyä pohtimaan ja tutkimaan omia toiminta- ja ajattelumallejaan ja vuorovaikutustaan
- Aikuisen toiminta on se, mitä arvioidaan - lapsen oppiminen se, mitä havainnoidaan

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Millainen toimintakulttuuri sinun ryhmäsi toimintaa ohjaa?

2019 / Opetushallitus &
Piia Liuha-Hyvönen, Riitta Ranta,
Anneli Tuuliainen & Elina Kataja